

Terugkeer naar beurs waanzin

Citation for published version (APA):

Romme, A. G. L. (2015). Terugkeer naar beurs waanzin. *Brabants Dagblad*, 04-04-2015, 38-38.

Document status and date:

Gepubliceerd: 01/01/2015

Document Version:

Uitgevers PDF, ook bekend als Version of Record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.tue.nl/taverne

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

openaccess@tue.nl

providing details and we will investigate your claim.

Terugkeer naar beurs waanzin

Er zijn wel degelijk alternatieven voor een terugkeer naar de beurs van ABN AMRO. Want dat blijft pure waanzin.

door Sjoerd Romme

De maatschappelijke onrust over de geplande, en later weer ingetrokken, loonsverhoging van de ABN AMRO-top is begrijpelijk. Vrijwel de gehele Nederlandse samenleving levert in en moet dus allerlei lastige en soms pijnlijke keuzes maken. Een loonsverhoging voor zeer goed betaalde topmanagers van een bank, die eerder met publieke middelen is gered van de ondergang, lijkt dan onacceptabel.

Maar toch begrijp ik helemaal niets van de Kafka-achtige toestand die rondom ABN AMRO is ontstaan. In 2008 heeft de Nederlandse overheid, gedragen door een grote parlementaire meerderheid, ABN AMRO gekocht op basis van een reddingsplan dat feitelijk impliceerde dat deze bank na een aantal jaren weer op *business as usual* zou gaan koersen en naar de beurs zou worden teruggebracht. Een kleine groep waarnemers, onder wie Lense Koopmans (toen Rabobank RvC-voorzitter) en ondergetekende, hebben keer op keer betoogd dat banken eigenlijk helemaal niet thuis horen op de beurs.

Voor dit inzicht hoeft je niet doorgeleerd te hebben. In elk economieboek op de middelbare school komt het onderscheid tussen publieke en private goederen aan bod. De primaire functie van elke bank is dat van een publiek goed, namelijk het faciliteren van het economische ruilverkeer tussen individuen, ondernemingen, overheden en andere actoren. Banken nemen aldus geld in bewaring,

■ 'De beurs, een kapitaalmarkt waarin geen echte producten of diensten worden verhandeld.' foto Koen van Weel/ANP

lenen geld uit, verschaffen credit cards, en leveren diverse andere diensten aan hun klanten. Als zodanig leveren banken de olie in de machine van de (sociale) markeconomie.

En dus horen banken niet thuis op de beurs. De beurs is een kapitaalmarkt waarin geen echte producten of diensten, maar alleen verwachtingen worden verhandeld. Dit betekent dat een beursnotering geschikt is voor ondernemingen die hoge verwachtingen ten aanzien van rendementen en koersontwikkeling kunnen waarmaken. Banken hebben per definitie zeer lage marges tussen de inkomsten en kosten van hun reguliere bankactiviteiten, en kunnen die verwachtingen dus nooit waarmaken.

Om toch hoge marges te kunnen maken, gaan beursgenoteerde banken onvermijdelijk investeren in activiteiten waarmee ze verwachten dat te kunnen doen. Ook door medewerkers met bonussen en andere prestatieprikkels te motiveren om zoveel mogelijk hypotheeken, verzekeringen, beleggingen en andere producten met hoge marges aan klanten te verkopen. Bijvoorbeeld SNS REAAL vertilde zich, op zoek naar hogere marges, aan de overname van Bouwfonds

“De beurs is een kapitaalmarkt waarin alleen verwachtingen worden verhandeld

Property Finance. Beursgenoteerde banken, zoals destijds ABN AMRO en SNS REAAL, gaan dus onvermijdelijk ten onder aan de hoge verwachtingen die beleggers op de beurs hebben.

Het opnieuw klaarstomen van ABN AMRO voor een terugkeer naar de beurs is dus pure waanzin. Het laat zien dat we niets hebben geleerd van de crisis in de bancaire sector. De politieke en maatschappelijke turbulentie rondom de ABN AMRO loonsverhoging lijkt alle aandacht af te leiden van de eigenlijke voedingsbodem van het opportunisme, korte termijn winstbejag, en gebrek aan integriteit van bankiers die beursgenoteerd (willen) zijn. Wat is het alternatief voor een terugkeer naar de beurs van ABN

AMRO en andere banken zoals SNS REAAL? Van oudsher laten kredietunies en coöperatieve banken zien dat er een goed alternatief is. Sommige coöperatieve banken zijn ook beursgenoteerd, maar deze blootstelling aan de verwachtingen van de beurs is zeer beperkt. Coöperatieve banken opereren veel onafhankelijker van de beurs dan hun niet-coöperatieve tegenpolen, en vormen al zeer lang een stabiliserende factor in de Europese economie. Geen enkele coöperatieve bank in Europa heeft de afgelopen jaren voor herkapitalisatie en vermogensversterking een beroep op overheidsmiddelen gedaan.

Andere oplossingen zijn ook mogelijk. De overheid kan (deels) eigenaar blijven van ABN AMRO, en vervolgens pensioenfondsen en andere institutionele beleggers aan boord nemen als mede-eigenaar.

Al dit soort oplossingen zijn alleen mogelijk wanneer alle betrokkenen beseffen dat een bank een collectieve functie vervult, en de marges en rendementen van banken dus zeer laag zijn.

Tijdens de presentatie van de jaarcijfers, in februari, liet Gerrit Zalm weten geen 'showstoppers' meer te zien voor een terugkeer naar de beurs. Hij liet het aan minister Dijsselbloem en de Tweede Kamer om over een beursnotering te beslissen. Ondertussen produceren Zalm en zijn collega's de ene na de andere showstopper. Het kabinet en Tweede Kamer lijken de verwachte opbrengst van ABN AMRO's terugkeer naar de beurs – ongeveer 15 van de 30 miljard die de overheid in de bank gestoken heeft – al te hebben ingeboekt. Ze doen er echter goed aan om eerst zelf te bepalen wat voor type bank de Nederlandse samenleving en economie nodig heeft, in plaats van de betrokken bankiers hun eigen koers te laten varen.

Sjoerd Romme is hoogleraar Ondernemerschap & Innovatie aan de Technische Universiteit Eindhoven

Geachte...

Wekelijkse rubriek waarin een briefschrijver zich richt tot een persoon met mening, bijval of kritiek

Geachte heer Dijsselbloem,

Met deze brief wil ik u graag, als Nederlands burger en daarmee mede-aandeelhouder van de ABN AMRO, oproepen om de beursgang van deze bank te stoppen. Eigenlijk ben ik van mening dat u alle privatiseringen zou moeten terugdraaien. De ervaring met de NS, de energiebedrijven, de PTT (post én telecom), de kabelTV, etc. leert namelijk dat als een 'bedrijf' wordt geprivatiseerd er drie dingen gebeuren:

1. De prijzen gaan omhoog.
2. De service/kwaliteit loopt terug.
3. Het management gaat fors meer verdienen.

Het moge duidelijk zijn dat we daar als klant dus helemaal niks

mee opschieten. Niet dat alles vroeger perfect was, integendeel. Maar het kostte per saldo wel minder, en je hoefde je niet ieder moment af te vragen of je elders goedkoper terecht kon.

Vorige week bedacht ik mij, na het lezen van een krantenbericht over de winsten en reserves van de zorgverzekeraars, dat er nog een vierde reden is om de privatiseringen terug te draaien. Al die winsten en financiële buffers van de geprivatiseerde bedrijven staan niet meer op de Rijksbegroting maar zijn in handen van aandeelhouders. Dat betekent dat de overheid, die dat geld vroeger zelf kon besteden, dit nu moet compenseren via extra belastingen. De energiebelasting is hiervan een goed voorbeeld.

En als we pech hebben stromen al die winsten en opgebouwde vermogens ook nog eens naar een Amerikaanse financieringsmaatschappij of een Chinese aandeelhouder, want ja, zo werkt immers de vrije markeconomie. Wanneer worden u en uw collega's in Den Haag eens wakker en denkt

■ 'Heer Dijsselbloem: houd de ABN in staatshanden.' foto Lex van Lieshout/ANP

u een keer echt serieus aan uw kiezers?

Nu weer discussie over de ABN. De top heeft blijkaar niets geleerd de afgelopen jaren, want ondanks dat men de bonus over 2014 terugdraait, gelooft niemand meer in de integriteit van deze 'top'-bankiers. En zo geweldig zijn deze 'top'-mannen nou ook weer niet, want zij hebben de maatschappij met hun onverant-

woord handelen immers in de huidige crisis gestort. Ze gedragen zich eerder als een soort ondankebaar koekoeksjong dat, nadat hij (weer) op eigen benen staat, zijn nest onderkakt.

En dat moet straks de vrije markt weer op. Leuk vooruitzicht voor de directie, minder leuk nieuws voor de klanten en de Nederlandse belastingbetaler. En met het huidige moreel besef binnen de

bank hoeven we niet lang te wachten op de volgende crisis. Misschien zou u de top beter sowieso vervangen door mensen die wél de eigenschappen van dankbaarheid en dienstbaarheid in zich hebben.

Ik begrijp overigens nog steeds niet waarom u deze bank met een miljardenverlies voor de Nederlandse Staat zou willen terugbrengen naar de beurs. Moeten wij straks weer opnieuw bezuinigen omdat onze bankiers willen feesteten?

Misschien dat u op tijd tot bezinning komt en de ABN in staatshanden houdt. Zo kan de winst tenminste jaarlijks worden bijgeschreven op de Rijksbegroting en kan tevens worden voorkomen dat er bij de beursgang nog eens miljarden euro's verloren gaan die de burger straks weer mag opvoesten als dank dat we deze bank hebben gered van de ondergang.

Met vriendelijke groet,
Eric de Haas
Rosmalen